

УДК 687.01

Струмінська Т. В.

Київський національний університет
технології та дизайну

СТИЛЬ «РОМАНТИЗМ» І ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ В ОРНАМЕНТАХ ТЕКСТИЛЬНИХ ВИРОБІВ

Струмінська Т. В. Стиль «романтизм» і його особливості в орнаментах текстильних виробів. У статті визначено основні складові стилю «романтизм» в інтер'єрі, до яких належать пластика ліній, відсутність симетрії, використання натуральних матеріалів, певна колористика, наявність великої кількості текстильних виробів в інтер'єрі, флористичні елементи в орнаменті текстильних виробів. Представлено основні кольори, що притаманні стилю, а саме: пастельні відтінки блідо-рожевого, фіолетового, синього, персикового, відтінки м'яти та кольору молоді зелені, а також білий колір. Складено рекомендації щодо розробки орнаментальних композицій для текстильних виробів, а саме: рекомендовано використовувати рапортне розташування малюнку на площині з чергуванням більших та менших елементів, що розташовані в структурній сітці орнаменту по діагоналі на однаковій чи на різних відстанях. Основними елементами в орнаментах стилю «романтизм» є флористичні, такі що мають об'єм та багатошаровість, наприклад, букетики троянд, жасмину, хризантем і комбінація та чергування з дрібними польовими квітками чи бутонами, листям, завитками стебел та гілочок тощо. Стилізація елементів мінімальна, малюнки повинні виглядати майже реалістичними, колористика орнаменту має бути не контрастною, а м'якою, тональною.

Ключові слова: особливості стилю «романтизм», колористика, орнамент, елементи орнаменту, текстильні виробів.

Струмінская Т. В. Стиль «романтизм» и его особенности в орнаментах текстильных изделий. В статье определены основные составляющие стиля романтизм в интерьере, к которым относятся пластика линий, отсутствие симметрии, использование натуральных материалов, определенная колористика, наличие большого количества текстильных изделий в интерьере, флористические элементы в орнаменте текстильных изделий. Представлены основные цвета присущие стилю, а именно: пастельные оттенки бледно-розового, фиолетового, синего, персикового, оттенки мяты и цвета молодой зелени, а также белый цвет.

Составлены рекомендации по разработке орнаментальных композиций для текстильных изделий, а именно: рекомендуется использовать рапортное расположение рисунка на плоскости с чередованием больших и мелких элементов, расположенных в структурной сетке орнамента по диагонали на одинаковом или на разных расстояниях. Основными элементами в орнаментах стиля «романтизм» является флористические, те, что имеют объем и многослойность, например, букетики роз, жасмина, хризантем и комбинация или чередование с мелкими полевыми цветами или бутонами, листьями, завитками стеблей и веточек, и т. п. Стилизация элементов минимальная, рисунки должны выглядеть почти реалистичными, колористика орнамента должны быть не контрастной, а мягкой тональной.

Ключевые слова: особенности стиля «романтизм», колористика, орнамент, элементы орнамента, текстильные изделия.

Struminska T. Romantic style and its features in the patterns of textile products. Background. Urbanization of cities, far of artificial materials, supersaturating by difficult geometrical forms and pictures that is difficult perceived, and as a result large of mental and emotional impact loading of human, induced to the return to popularity of style romanticism, especially in finishing of interiors of housing apartments. Textiles complements the style of interior emphasizes the individuality of the owner of the house. Objectives. For the decision of the put problem, it is necessary to define the general lines of style romanticism, to conduct the analysis of color connections decisions and basic elements of decorative pattern, mark the features of composition location of elements on a plane. Methods. Analysis and synthesis, morphological analysis, sociological research, statistical analysis, historical and morphological analysis. Results. Features interior in the style of romanticism. Offered councils of the colored gamut, the location of floral elements in the decorative pattern of soft elements of textiles. Conclusions. The main constituents of style romanticism were identified also recommendations were created for ornamental textiles in interior. This considerably facilitate and simplify work to the specialists who run into the task of development of integral and harmonious decision of interior in style romanticism.

Keywords: features of romanticism, color connections, decorative pattern, elements of decorative pattern, textiles.

Постановка проблеми. Актуальність. Урбанізація великих міст, значна кількість штучних матеріалів, перенасиченість складними геометричними формами та малюнками, які важко сприймаються, і як наслідок велике психоемоційне навантаження людини, спонукали поверненню до популярності стилю «романтизм», особливо в оздобленні інтер'єрів житлових приміщень. Текстиль доповнює стилістику інтер'єру, надає загишок та підкреслює індивідуальність власника оселі. Тому, визначення головних складових стилю романтизм та складання рекомендацій для створення орна-

ментальних рішень є актуальним і значним внеском в проектування текстильних виробів для інтер'єру.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Фахівці, які займаються декоруванням інтер'єру текстильними виробами повсякчасно стикаються з питанням визначення загальних рис того чи іншого стилю для створення гармонійного сприйняття оселі. Колористика, загальні форми, пластика та малюнок є основними елементами, які змінюються в текстильних виробках в залежності від стилю. Але, на жаль, часто дизайнерські рішення базуються більш на інтуїції, ніж на чітких знаннях колористики та побудови малюнку, притаманних обраному стилю.

Ціль статті. Для вирішення поставленої проблеми необхідно визначити загальні риси стилю «романтизм», провести аналіз колористичних рішень та основних елементів орнаменту, зазначити особливості композиційного розташування елементів на площині. Вирішення поставлених завдань дозволить дизайнеру на практиці створити цілісний, гармонійний інтер'єр певного стилю.

Зв'язок із науковими чи практичними завданнями. Дослідження проведено в рамках наукового напрямку «Культурологія, естетика, конструктивно-функціональна проблематика дизайну у контексті етнокультури, екології та систем життєзабезпечення людини» Київського національного університету технології та дизайну.

Виклад основних результатів дослідження.

На сьогодні стиль романтизм широко відомий у всьому світі і не втрачає своєї актуальності. У першу чергу внутрішнє оздоблення, оформлене в стилі романтизм, відрізняється глибокою індивідуальністю. Це обумовлено тим, що епоха романтизму (XVIII–XIX ст.) робила великий акцент на особу та її індивідуальні особливості [4: 218]. Відповідно до цього в такому інтер'єрі будь-яка людина буде почувати себе комфортно, відчуваючи внутрішню та зовнішню гармонію.

Суть стилю «романтизм» є створення відчуття спокою і затишку, ще однією важливою особливістю стилю є атмосфера витонченості, легкості, тепла і комфорту. У будинку з таким інтер'єром хочеться жити, відпочивати і мріяти. Тому при пошуку фактур і матеріалів для стилю романтизм, віддають перевагу саме таким, що дають можливість заспокоїтись та відволіктись від повсякденних проблем і турбот.

Стиль не має чітких обмежень і кожна людина може створити інтер'єр своєї кімнати унікальним, проявляючи власну індивідуальність. Спільними рисами, притаманними цьому стилю є витонченість, елегантність, пластика ліній (рис. 1). Романтизм це легкий, вишуканий стиль інтер'єру, який має певні особливості:

- приміщення просторе з вільним плануванням, відсутність симетрії, наявність згладжених ліній і складного силуету;
- використання пастельних тонів: білого, кольору слонової кістки, ніжно-рожевого, світло-блакитного, блідо-зеленого;

- вигнуті лінії, чудернацькі форми, завитки, орнаменти в текстильних виробках та елементах декору, меблях;
- велика кількість текстильних виробів в інтер'єрі;
- використання традиційних, якісних речей з натуральних матеріалів;
- квіти — дуже важлива частина цього стилю, особливо бутони троянд [1];
- текстильні шпалери;
- присутність в інтер'єрі дрібних аксесуарів [5].

Відомо, що пастельні відтінки впливають заспокійливо на людину та створюють затишок в оселі [3: 34–46]. Основні кольори притаманні стилю — це пастельні відтінки блідо-рожевого, фіолетового, синього, персикового, відтінки м'яти та кольору молоді зелені, а також білий колір.

Можна використовувати і більш насичені темно-рожеві, темно-сині, темно-бежеві та коричневі кольори, але як акцент та засіб підкреслення загальної пастельної колористики інтер'єру (рис. 2). Слід зазначити, що певна колористика присутня не лише в виробках з текстилю, шпалерах, шторах, а й у меблях. Однак при цьому, стиль романтизм не допускає перенасичення приміщення різними кольорами, тому що він повинен заспокоювати погляд, а не подразнювати його.

Інтер'єр, що виконаний у стилі «романтизм», складається з багатьох компонентів. М'які меблі оббиті натуральними матеріалами, текстильні бра, невеликі, об'ємні килимки на підлозі. В оформленні стін використовують шовкові шпалери світлих тонів, зокрема, з дрібним малюнком.

Малюнок в інтер'єрі відіграє велике значення, він обов'язково повинен бути присутнім і не лише в якості малюнку шпалер, декору меблів, але й в текстильних виробках. Текстильні вироби повинні створювати цілісний образ, гармонійно співіснувати між собою та інтер'єром кімнати, мають підкреслювати стилістичні особливості інтер'єру, доповнювати його, уособлювати та надавати індивідуальності.

В інтер'єрі у стилі «романтизм» широко використовується декоративний текстиль — серветки, скатертини, покривала, декоративні подушки, портьєри, фіранки, декоративні чохла на стільцях та кріслах з особливим орнаментом.

Художнє оформлення текстильних виробів має бути розраховане на послідовне, різнопланове та тривале сприйняття в інтер'єрі. З дальньої відстані сприймаються загальний характер малюнка, його ритмічний лад, масштаб і побудова, загальне колористичне рішення, а з близької — схема побудови малюнка, фактура тканини, колірні ефекти і світлотіньові переходи. Основними елементами орнаменту стилю романтизм є флористичні мотиви: бутони та букетики троянд, польові квітки, вигадливі стебла (рис. 3). Стилізація елементів досить умовна, квіти, гілочки, листки виглядають майже реалістично.

*Рис. 1. Інтер'єрні рішення
в стилі «романтизм»*

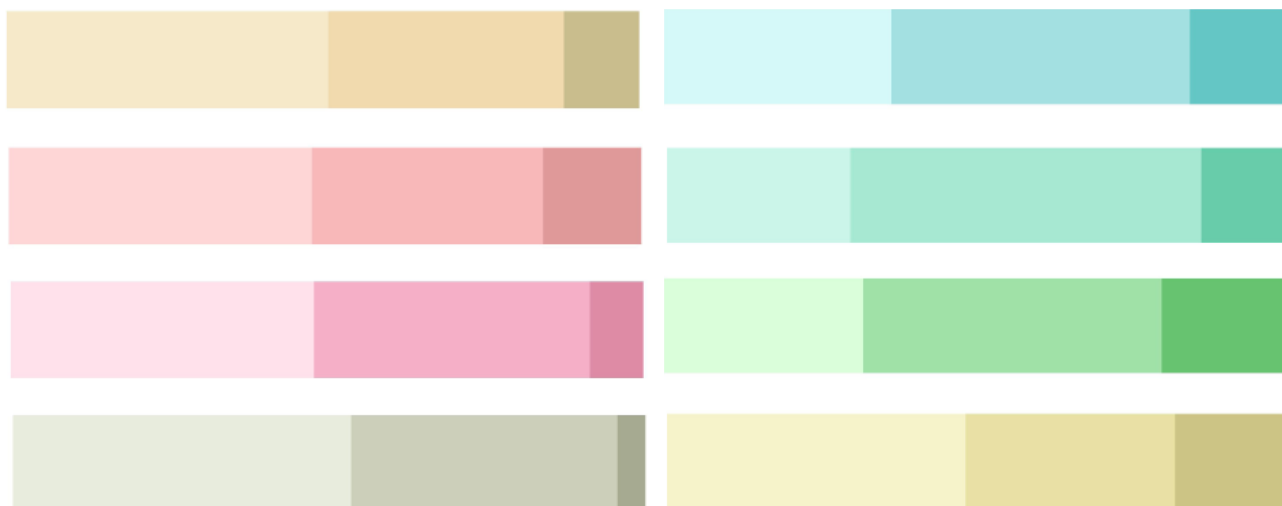

Рис. 2. Кольорова гамма, притаманна стилю «романтизм»

Рис. 3. Зразки флористичних елементів орнаменту

Орнамент текстильних виробів стилю «романтизм» має певні особливості композиційного розташування елементів на площині рисунку. Для романтизму характерно використання рапортного розташування малюнка на площині. В декоративних тканинах для оформлення інтер'єру широко поширена рівність площ малюнка і фону, оскільки вона надає композиції врівноваженості, монументальності, простоти та легкості сприйняття, що посилюється симетричною побудовою малюнка, оскільки в таких тканинах переважає статичне рішення всередині рапортної сітки [2: 156; 6: 71]. Існують різноманітні варіації орнаменту, тож варто виділити найбільш вживані орнаментальні сітки та визначити їх як рекомендовані. Зокрема, часто зустрічається орнамент, що представляє собою чергування більших та менших елементів, які розташовані на однаковій відстані (рис. 4а). Також використовується орнамент, який являє со-

бою чергування більших та менших елементів, що розташовані способом сітки по діагоналі на різних відстанях (рис. 4б).

Окрім того, існує орнамент, що представляє чергування більших та менших елементів, що розташовані способом сітки по діагоналі на однаковій відстані (рис. 4в). Рідше можна зустріти орнамент, що складається з чергування більших та менших елементів, що розташовані способом сітки та лінійним способом на різних відстанях (рис. 4г). Варто зазначити, що у всіх різновидах орнаментів елементи можуть бути розташовані як в одному, так і в різних поворотах. Орнаменти в текстильних виробках різноманітні, прослідковується застосування як статичних, так і динамічних композицій.

Висновки. Розглянуто особливості оформлення інтер'єру в стилі «романтизм». Визначено основні складові стилю, кольорова гама, особливості розташування елементів в інтер'єрі, особливу увагу скон-

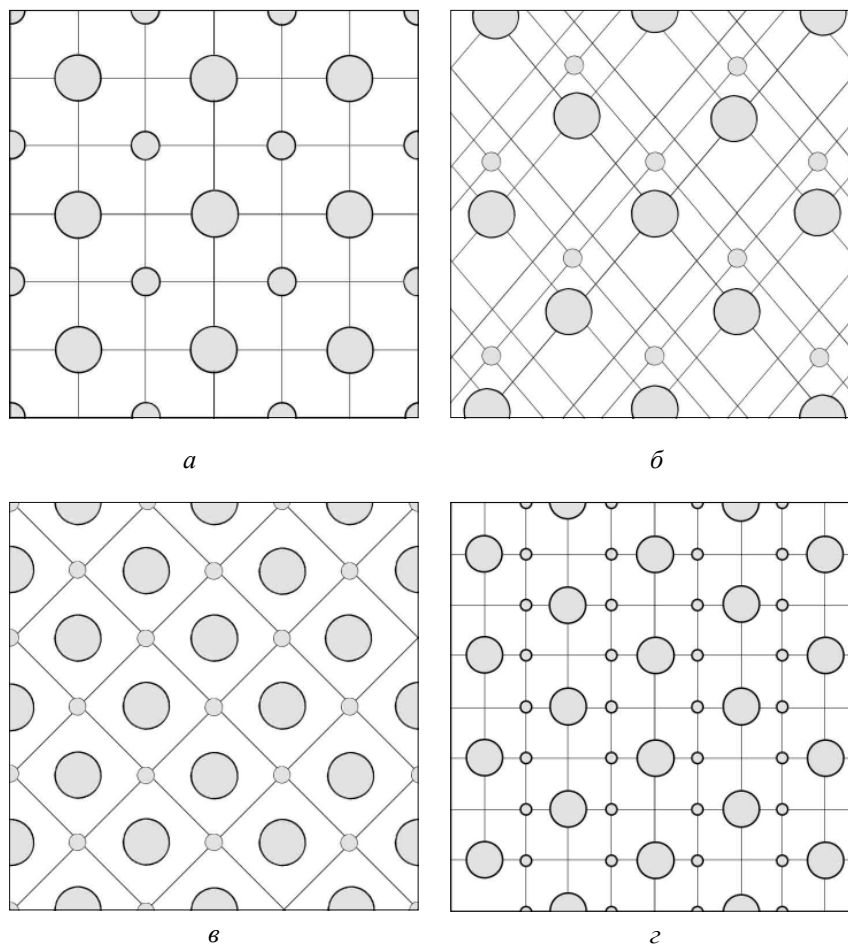

Рис. 4. Особливості розташування елементів в орнаменті

центровано на орнаменті текстильних виробів. В орнаменті рекомендовано використовувати раппортне розташування малюнку на площині з чергуванням більших та менших елементів, що розташовані способом сітки по діагоналі на однаковій чи на різних відстанях із флористичними елементами, такими, що мають об'єм та багатшаровість (наприклад, букетики троянд, жасмину, хризантем), комбінуючи та чергуючи з дрібними польовими квітками чи бутонами, листям, завитками стебел та гілочок тощо. Малюнки повинні виглядати майже реалістично, колористика орнаменту має бути не контрастною, а м'якою, тональною.

Запропоновані рекомендації орнаментальних і колористичних рішень для створення текстильних виробів значно полегшують та спрощують роботу фахівцям, які зіштовхуються із завданням розробки цілісного та гармонійного рішення інтер'єру в стилі «романтизм».

Перспективи подальших досліджень. Перспективним є визначення певних ознак інших поширених стильових рішень з подальшим використанням у текстильних виробках для інтер'єрів житлових приміщень.

Література:

1. Журнал про ремонт: Интерьер и мебель [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://cher-remont.ru/interer-v-stile-shebbi-shik.html>.
2. Огюст Расинэ О. Орнамент всех времен и стилей / Огюст Расинэ Огюст. — М.: Арт-Родник, 2008. — 406 с.
3. Серов Н. В. Светоцветовая терапия. Смысл и значение цвета: информация — цвет — интеллект / Н. В. Серов — СПб.: Речь, 2001. — 256 с.
4. Сокольникова Н. М., Крейн В. Н. История стилей в искусстве / Н. М. Сокольникова, В. Н. Крейн — М.: Гардарики, 2006. — 395 с.: ил.
5. Уют в доме [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://dev4at-info.ru/uyut-v-dome/674.html>.
6. Фокина Л. В. Орнамент Учебное пособие / Л. В. Фокина — М.: Феникс, 2005. — 172 с.